

Høyre vil bygge demenslandsbyer

Det bør gjøres mer for å la eldre som ønsker det, bo hjemme lengst mulig, mener Høyre.

– 75.000 nordmenn lever med demens. Vår visjon er at alle skal ha mulighet til å leve med verdighet hele livet ut, sier Tone Trøen, som leder Høyres omsorgsutvalg.

På partiets landsmøte nylig vedtok delegatene en storresolusjon om kvalitet og valgfrihet i omsorgen. En sentral del handler om et skifte i omsorgssektoren, hvor det nå legges vekt på at alle skal kunne bo hjemme så lenge de ønsker og være selvhjulpne i hverdagen.

En mulighet er å bygge bofellesskap som såkalte demenslandsbyer etter nederlandsk modell. Arbeidet er allerede i gang med å bygge slike bofellesskap et par steder her i landet. Om fire år skal den første demenslandsbyen stå klar på Lille Tøyen i Oslo.

Koster ikke så mye mer

– Jeg tror vi kommer til å se mye mer av dette. Det handler om å tilrettelegge det som egentlig er institusjonsbasert omsorg på en måte som ligner mer på det å bo hjemme. Det er akkurat det disse pasientene trenger. Det er bofellesskap i stedet for lange sykehjemskorridorer, sier Trøen til NTB.

Demenslandsbyene i Neder-

land har fått internasjonal oppmerksomhet. En lang rekke norske politikere og ledere fra pleie- og omsorgssektoren har også vært på besøk for å se nærmere på dem. Beboerne bor i et landsby-lignende nabolag som gir dem mulighet til å leve et normalt og aktivt hverdagsliv. Det er kafé, hager og butikk, og gater hvor beboerne kan gå fritt rundt.

Trøen mener det er realistisk å få til en omlegging av omsorgen. Det behøver ikke koste så mye mer penger eller kreve så mye mer ressurser, argumenterer hun.

– Pasientene bor i mindre enheter, og hverdagen tilpasses dem. Det skaper mer ro, man kan bruke mindre beroligende medisiner. Så viser det seg at det ikke handler om å ha flere personer på jobb, men at man har den riktige kompetansen, sier hun.

Mer kompetanse

Høyre vedtok også å gjennomføre et sykepleierløft i pleie- og omsorgssektoren og sørge for etterutdanning av ansatte uten helsefaglig utdanning. I dag er omtrent 35.000 av dem som arbeider med pleietrengende, uten helsefaglig utdanning. Det skal også bli tydeligere krav til kompetanse hos ledere, ifølge Høyre.

Den samlede pakken er viktig for å gjøre omsorgstjenestene bedre, understreker Trøen.

– Det vil vi gjøre med flere tiltak. Det ene er å løfte kompe-

tansen. Men det kan også handle om å bygge team rundt pasienten. Det betyr å få sykepleier til å samarbeide med ernæringsfysiolog, med legen og med fysioterapeuten. (NTB)

Drammen best på bosetting av flyktninger

5. mai kåret IMDi beste bosettingskommune for 2014. Drammen kommune nådde helt til topps etter å ha blitt nominert for tredje gang. Konkurransen fra de andre nominerte kommunene var sterk. De har alle utrettet mye for bosetting av flyktninger og andre boligsosiale tiltak gjennom solid programarbeid over flere år.

IMDi deler ut Bosettingsprisen til én kommune som gjør et spesielt godt arbeid med bosetting og integrering av flyktninger. Arendal, Bodø, Drammen, Larvik, Sandnes og Trondheim var nominert til Bosettingsprisen for 2014.

I jurybegrunnelsen trekker IMDi (Integrerings- og mangfoldsdirektoratet) fram Drammens årelange og kreative flyktingarbeid, forankring i ledelse og planer, og at kommunens vilje og evne til bosetting klart fremgår i den boligsosiale handlingsplanen.

Engasjerte mennesker

«Kommunen jobber systematisk for å etablere og utvikle samarbeidsrutiner på tvers av kommunale virksomheter og NAV. Noe som har gitt kvalitet i etablerings- og kvalifiseringsarbeidet», skriver juryen i sin begrunnelse.

– Vi stiller oss i rekken og gratulerer Drammen! De er én av mange kommuner som har gjort en formidabel boligsosial innsats blant annet med flyktinger de siste årene. Vi er stolte over å få samarbeide med så dyktige og engasjerte mennesker, sier Margot Telnes, regiondirektør i Husbanken.

Organisert på tvers

Flyktingetjenesten ble lagt inn under den nyopprettede Bolig-

tjenesten høsten 2012 med felles leder. På NAV-huset i Drammen jobber fagfolk med erfaring fra, rusforebygging, psykisk helse, oppvekst, helse, tjenestetildeling, NAV, eiendom og flyktinger bare to meter fra hverandre.

– Denne nærheten gjør noe med hvordan medarbeiderne forstår de andre fagområdene og håndterer utfordringene som dukker opp. Ting går lettere, vi er fleksible og blir raskt enige, noe som gir bedre tjenester, sier John Dutton, leder for Boligtjenesten.

Boligsosialt programarbeid

Mer enn 50 kommuner over hele landet har vært inne i en forpliktende boligsosial programsatsing med Husbanken de fire siste årene. Organisering på tvers av faggrupper har vært et suksesskriterie i alle kommunene, på samme måte som forankring i ledelse og planverk.

God bosetting av flyktinger har vært ett av arbeidsområdene sammen med leie til eie, Housing First, boligscole for ungdom, forebygge bostedsløshet ved utskrivning fra fengsel eller institusjon, for å nevne noe.

Hviler ikke på laurbærene

I 2013 fikk Drammen hedersprisen for godt boligsosialt arbeid, og nå vant de altså prisen for beste bosettingskommune for flyktinger.

– En slik hederspris er en anerkjennelse for det vi har gjort. Det kan vi være veldig fornøyde med, men ikke for lenge. Hvis vi forblir fornøyd utretter vi ikke så mye framover, sa rådmann Osmund Kaldheim etter forrige pris.

Han mener en kommune ikke kan si at de har et samarbeid bare fordi de har en samarbeidsavtale, eller sitter ved siden av hverandre fire ganger i året.

– Når vi hører folk fortelle om den hjelpen de har fått fra våre dyktige boligsosiale medarbeidere, ser vi at bolig ligger svært nær grunnleggende menneskelige verdier som trygghet, tilhørighet og verdighet. Derfor har vi organisert oss med bolig som hovedtema og samarbeider på tvers med en tydelig ledelse, sier han. (Husbanken)

Interkommunalt plansamarbeid er lite utbredt

– Interkommunalt plansamarbeid er krevende for kommunene, sier kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner. Mange kommuner ser flere ulemper enn fordeler ved interkommunalt plansamarbeid. Det viser en rapport NIBR har utarbeidet på vegne av Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

NIBR har på oppdrag fra departementet evaluert muligheter og utfordringer som ligger i interkommunalt plansamarbeid etter bestemmelsene i plan- og bygningsloven. Loven åpner for at kommunene kan samarbeide om planlegging når det er hensiktsmessig. Samarbeidet kan omfatte alle kommunale plantyper.

– Det er behov for planlegging på tvers av kommunegrensene mange steder fordi innbyggere og næringsliv lever en hverdag på tvers av kommunegrensene. Allikevel viser denne rapporten at bruken av interkommunalt plansamarbeid er begrenset, sier Sanner.

I rapporten går det frem at interkommunalt plansamarbeid er relativt begrenset. Årsaken er at lokalpolitikken ofte setter klare grenser for plansamarbeid, heter det i rapporten.

– Plan- og bygningsloven er fleksibel, og gir mange muligheter for planlegging tilpasset behovet. Spesielt i de større byområdene må utfordringene løses gjennom samarbeid, men vi ser altså at samarbeid ikke løser alle utfordringer, sier Sanner.

Her er noen av funnene i rapporten:

- Flere forhold gjør at mange kommuner ser flere ulemper enn fordeler ved å inngå i et forpliktende interkommunalt plansamarbeid etter bestemmelsene i plan- og bygningsloven.
- Det er lang tradisjon fra at kommunene utarbeider planer på egenhånd og i minst mulig grad «blander» seg bort i det andre kommuner gjør.
- Lokalpolitikere ser på plan

som et felt til å fremme lokal politikk. Derfor er politikerne sjelden interessert i et samarbeid med nabokommuner.

- Lokaliseringsspørsmål har stoppet mange forsøk på interkommunalt plansamarbeid.

– Rapporten viser at samarbeid mellom kommuner om felles utfordringer bare delvis kan løses gjennom kommunalt samarbeid. Dersom det blir for stor uenighet i lokaliseringsspørsmål kan det bremse samarbeidet, sier Sanner.

Statsråden minner om at regjeringen arbeider med utviklingsavtaler, som er forpliktende avtaler knyttet til samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging, og med forenkling av plan- og bygningsloven. (KMD)

Første søknad om kommunesamanslåing motteken

Stokke, Andebu og Sandefjord søkte 6. februar departementet om å få slå seg saman til ein kommune, og leverte med det inn den første søknaden om kommunesamanslåing. Søknaden vart overlevert på eit møte mellom kommunane, kommunalminister Jan Tore Sanner og statsminister Erna Solberg. Sanner uttrykte at han var imponert over gjennomføringsevna dei tre kommunane har vist. Han rosa kommunane for ein rask, open og grundig politisk prosess.

Dei tre kommunane har sidan sommaren utgreia konsekvensar av ei samanslåing. Innbyggjarane i alle kommunane har vore involverte gjennom folkemøter og innbyggjarundersøkingar.

Fylkesmannen i Vestfold har følgd prosessen tett, og meiner samanslåinga vil vere i tråd med måla i kommunereformen.

Kommunane har vedtatt at den nye kommunen skal heite Sandefjord. Kommunen vil få i overkant av 62 000 innbyggjarar. Totalt får kommunane 70 millionar kroner i økonomisk støtte til samanslåinga, der 40 millionar går til å dekke eingongskost-

nader ved samanslåinga og 30 millionar vert gitt som reformstøtte og er til fri bruk.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet vil legge til rette for at samanslåinga kan bli vedtatt gjennom kongeleg resolusjon i april, slik at den nye kommunen kan vere på plass alleie 1. januar 2017. (KMD)

Ytre Namdal går fra omstilling til utvikling

– Vi kaller oss ikke lenger en omstillingsregion. Vi er en utviklingsregion, sier Marit Dille, leder for Nyskaping i Ytre Namdal (NYN).

Ytre Namdal vil doble matproduksjonen fram mot 2025. Et pågående omstillingsarbeid skal videreføres gjennom et regionalt næringssselskap.

– Målet er å bli enda bedre på det vi allerede er gode på: marin og maritim sektor, blågrønn matproduksjon, teknologibasert tjenesteyting og reiseliv, sier Dille.

Regional strategisk næringsplan

Omstillingsprogrammet varer ut august 2016. Forberedelsene til «livet etterpå» er for lengst i gang. Bred medvirkning har resultert i en regional strategisk næringsplan.

– Ytre Namdal definerer seg her som en blågrønn matregion. Vi produserer allerede 150 000 tonn mat fra hav og jord. Målet er å doble produksjonen fram mot 2025, og ikke minst foredle maten mer, sier Marit Dille.

Nyskaping i Ytre Namdal (NYN) forvalter 6 millioner kroner pr. år og har støttet rundt 140 prosjekter.

– Vi bidrar til forprosjekt eller forstudie. Forventet antall nye arbeidsplasser er rundt 400, altså godt over målet på 250. Befolkningsvekst i alle de tre kommunene bekrefter at vi er på rett vei. Unge folk flytter hjem, det fødes flere barn. Da kommer også arbeidsplassene, sier Dille. (KMD)

Foreslår å oppheve samkommunemodellen

Kommunal- og moderniseringsdepartementet foreslår å oppheve samkommunemodellen.

– Dersom en kommune trenger å samarbeide på så mange tjenesteområder som samkommunen gir anledning til, vil kommunesammenslåing være et bedre alternativ, sier kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner.

I fjorårets kommuneproposisjon ble det varslet at samkommunemodellen vil bli avvirket. Forslaget, som nå sendes ut på høring, henger sammen med det pågående kommunereformarbeidet. Regjeringen har også tidligere signalisert at de ønsker at kommunene i hovedsak har tilstrekkelig kompetanse og kapasitet til å løse lovpålagte oppgaver selv.

Høringsforslaget legger opp til at lovendringen skal gjelde fra sanksjoneringstidspunktet. Det betyr at ingen nye samkommuner kan opprettes etter dette tidspunktet.

For de eksisterende samkommunene foreslår departementet en overgangsperiode, slik at dagens samkommuner må være avvirket senest 1. januar 2020. Kommunene får dermed god tid til å vurdere og eventuelt vedta samanslåing.

Det finnes i dag to samkommuner i Norge: Innherred samkommune, som er et samarbeid mellom Verdal og Levanger, og Midtre Namdal samkommune, som er et samarbeid mellom Namsos Overhalla, Namdalseid og Fosnes. Begge samkommunene ligger i Nord-Trøndelag. (KMD)

Ærespris til NSB og verdens mest støysvake tog

NSB er tildelt æresprisen Årets støydempet 2015. Prisen er innstiftet av Norsk forening mot støy. Statssekretær Bård Hoksrud i Samferdselsdepartementet overrakte prisen under markeringen av Den internasjonale

støyfrie dag 29. april, på Jernbanetorget i Oslo.

– Ofte blir samferdsel forbundet med støy. Derfor er det gledelig å dele ut prisen til NSB, som har spesifisert noen av verdens strengeste krav for å redusere støyen for folk som er utenfor togene, som kjører togene og for passasjerene. Det gir en bedre komfort til kundene, som jeg vet at NSB er veldig opptatt av, sa statssekretær i Samferdselsdepartementet, Bård Hoksrud da han delte ut prisen.

Juryleder Ulf Winther, generalsekretær i Norsk forening mot støy sier i begrunnelsen for tildelingen: – Arbeidet for å redusere støy er viktig, men utfordrende. For at samfunnet skal lykkes med dette trengs også sterke, inspirerende eksempler. I NSBs prosjekt med innføring av FLIRT-togene til Norge har selskapet integrert noen av verdens strengeste støykrav i spesifikasjonene av togsettene. Resultatet har gitt sterk forbedring av lyd miljøet, til glede for passasjerer, togfører og de ytre omgivelsene. Prosjektet har styrket jernbanens kraft til å tiltrekke seg nye passasjerer som velger bort sin egen bruk av personbil. Vår ærespris understreker også at NSB med prosjektet er et lysende eksempel for andre store virksomheter til å ta samfunnsansvar ved å integrere oppgaven med å redusere støy i sin ordinære virksomhet, sa han.

Fra NSB mottok miljøsjef i NSB Persontog, Margrethe Sagevik og prosjektleder for innkjøp av FLIRT-togene, Kjell-Arthur Abrahamsen prisen.

– Vi har vært bevisst på at reduksjon av støy inne i toget er med på å skape en enda bedre reiseopplevelse. Derfor er det ekstra gledelig at vi får anerkjennelse for dette arbeidet, sier Kjell-Arthur Abrahamsen

–Toget har mottatt en rekke priser for design og brukervenn-

lighet. Nå har toget også fått heder innen miljøområdet. Det er svært hyggelig å få denne prisen, og det motiverer oss til å jobbe videre med miljøvennlig transport i vid forstand, sier miljøsjef i NSB Persontog, Margrethe Sagevik. (Norsk forening mot støy)

Betre vurdering av landskapsverknader av vindkraft

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har i samarbeid med Miljødirektoratet og Riksantikvaren utarbeida ein rettleiar for vurdering av landskapsverknader av planlagde vindkraftverk. Den nye rettleiaren skal gjere vurderinga av landskapsverknader meir systematisk og lettare tilgjengeleg.

Alle som søker løyve til å bygge vindkraftverk må utarbeide vurderingar av landskapsverknader av vindkraftanlegget, men vi ser at kvaliteten på utgreiingane varierer. Den nye rettleiaren set ein ny standard og reindyrkar metodegrunnlaget slik at alle utgreiingar blir utførde så likt som mogleg. Dette vil truleg betre kvaliteten på vurderingane og gjere dei lettare å lese og forstå, seier Rune Flatby, direktør i konsesjonsavdelinga i NVE.

Den nye rettleiaren er skreddarsydd for vindkraftanlegg, noko som vil gjere meir presise og oversiktlige vurderingar av korleis ei utbygging av vindkraftanlegg vil påverke landskapet. Ei betre grunnleggjeving gjer det lettare for partar og andre å forstå utgreier sine vurderingar.

– Direktoratet meiner at rettleiaren metode vil bidra til eit betre grunnlag for dei som skal uttale seg til planane, og for NVE som skal handsame søknadane om nye vindkraftverk, seier Flatby.

NVE vil sette krav om at rettleiaren brukast i komande utgreiingsprogram for vindkraftverk. (NVE)